

Kaos ali kako živeti in ostati prisebni

Mika Myllyaho: KAOS. SNG Nova Gorica, 11. 5. 2023.

DELITE NA

NATISNI

Tri ženske, ki na začetku predstave vzbujajo vtis, da imajo svoja življenja pod nadzorom: sestre, novinarka in psihoterapevtka, ter njuna prijateljica, ki dela kot osnovnošolska učiteljica. Besedilo Mike Myllyaha v prevodu **Julije Potrč Šavli** nam servira izjemno prepričljive in dinamične dialoge, ki v izjemni karakterizaciji likov čustveno vsebino včasih skrivajo, spet drugič izbruhne z vso silo. Režija **Diega de Brea** v ospredje postavi kompleksne osebnosti, zato so vsa druga gledališka sredstva predvsem opora temu razkrivanju njihovega življenja. Tako kot je oder vse bolj razmetan, tako vse bolj boleče razpada svet teh žensk v srednjih letih. Sprva se začne počasi sesuvati svet učiteljice Sofije, ki jo upodobi **Mojca Funkl**. Najprej ji umre mama, njene različne tegobe pa se vse bolj stopnjujejo, dokler naposled ne izve, da bodo šolo, v kateri je delala že njena mati, zaprli. Poleg vsega je njena komunikacija z možem Markusom slaba, njeni strategiji pri soočanju z življenjskimi izzivi pa sta beg in nenehno potlačevanje neprijetnih vsebin, ki na koncu izbruhnejo v nenadnih izlivih jeze. Tako učiteljica med drugim v kavarni fizično napade neznanega moškega, ki ji »stopi na živce«. Lik je prikazan z vso občutljivostjo za gib in mimiko, Sofijin nežni značaj s silovitimi izbruhi je izjemno prepričljiv.

Tudi drugi dve dramski osebi sta razprti med občutljivostjo in strahom na eni ter pogumom na drugi strani. Psihoterapevtka in intelektualka Julija – **Ana Facchini** – ima pacienta, ki je razcepljen na dve osebnosti, ona ga skuša razumeti, a se ob tem vanj zaljubi. Sledi obdobje njunega zблиževanja in dobivanja, kar preraste v strastno romanco s poročenim moškim z otroki in psihiatrično diagnozo. V njej je prebudil »fantastičen občutek«, dobivata se vsak dan, spita skupaj, a Julijo muči slaba vest, izgubi službo in še enega v seriji nedosegljivih moških. Ana Facchini s temperamentno igro odlično prikaže dilemo med privlačnostjo in željo po iskreni ljubezni ter perečimi etičnimi vprašanji: »Jaz sem bila njegova terapevtka. On je bil moj pacient.« V prikazu lika je precizna, njena Julija je duhovita in polna hrepenenja.

Novinarka Emmi – **Medea Novak** – sprva deluje kot tista, ki drugima dvema svetuje, med predstavo pa se izkaže, da tudi njeno življenje prelamljajo stiske. Njena bolečina je, da »ljubezen nikoli ne traja«, kot pravi, saj jo je mož zapustil in se ločil, pred njenimi očmi je celo osvajal drugo žensko, ki jo je potem ona napadla, in začele so se težave, ki so se stopnjevale vse do odvzema skrbništva nad njeno hčerko. Emmi se je poročila mlada z ljubeznijo svojega življenja, potem pa je privid izginil: »Samo mene poglej. Kje je zdaj ljubezen?« Medea Novak silovit karakter upodobi z izjemno energijo, s katero skuša držati skupaj svet, ki razpada na sto kosov, njena Emmi gledalca gane.

» *Kaos je prikaz trenutkov, ko preskočimo meje spodobnega, ko čustva podivjajo, ko nas prevzameta jeza in strast ter si ne moremo pomagati drugače. To je odlična predstava o ranljivosti in čustvih, ki naj bi jih »resna« ženska v 21. stoletju potlačila, o tem, kako vse vloge v življenju peljati naprej in ostati priseben.* «

Dinamiko stopnjuje zanimiva raba videoposnetkov in zvokovnih učinkov, na primer debat različnih obiskovalcev lokala, ki gledalce predstavljajo v prostoru in času – režiser Diego de Brea je tudi avtor vizualne podobe in glasbenega izbora, oblikovalci zvoka in videa so **Amir Muratović, Bojan Boštjančič** in **Stojan Nemeč**, na posnetkih pa nastopijo **Bine Matoh, Lara Fortuna, Jure Kopušar** in Diego de Brea. Igro odlikuje tudi občasna upodobitev drugih likov, kot da bi dramske osebe slišale glasove v lastnih mislih – tako denimo Ana Facchini naenkrat postane ravnateljica, ki polemizira s Sofijo. Ona si je, kot izvemo, namreč želela te pozicije tako kot njena pokojna mama, kar ji naposled tudi uspe. Ko se po dolgem času srečajo, prijateljice pristanejo v zaporu, pijane, a kljub težkim okoliščinam in samodestruktivnim težnjam, osamljenosti in nezmožnosti ljubiti predstava gledalcu

ob koncu servira nekakšno pomiritev. Ne gre za nič velikega, le za trenutek, ko publika začuti, da so liki vse skupaj preživeli, da so zrasli, da bo bolje.

To so zgodbe o odnosih, natančneje o nenavadnih plateh medsebojnih relacij – tako prijateljskih kot ljubezenskih, pa tudi o mejnih razpoloženjih, nekih vmesnih stanjih. Režijo zanimajo najrazličnejše nianse med srečo in bolečino, ki jih na odru izvrstno prikaže. Niti izpraznjena potrošniška družba ženskam, ki begajo med racionalnostjo in emocionalnostjo, ne nudi nobene utehe. Gre za slike oddaljenosti med ljudmi in pripovedi o tem, kako težko se je s komer koli zares zblížati. Gre za zgodbe o hrepenenju, o življenju, ki je včasih žalostno, spet drugič lepo ali pa tudi ironično, smešno. To so zgodbe uglednih in lepo oblečenih ter počesanih žensk, ki so dobile globe za pijančevanje in nasilje, ker je iz njih v nekem hipu izbruhnulo razočaranje. Odrsko delo z vso subtilnostjo prikaže njihovo iskanje varnosti, ljubezni in emancipacije pa tudi solidarnost med ženskami.

Emocionalni vidiki so v predstavi upodobljeni s spevno glasbo, kakršno bi si lahko predstavljali v razčustvovanih španskih nadaljevankah, spet drugič pa s popularnimi popevkami, ki ji gledalci prepoznamo, ker prek različnih zvočnikov preplavljajo tudi naš javni prostor. Površinska, komercialna glasba nudi močan kontrast neulovljivi globini dramskih likov, ki zlagoma razkrivajo svojo notranjost, dokler je ponovno ne zakrijejo pred sabo in drugimi. Vse te popevke o ljubezni se dotaknejo le površja resnične človeške izkušnje.

Gledalci občasno slišimo tudi zamolke mehanske zvoke, kot da bi slišali boleče premike v duševnosti likov. To je tudi zgodba o sestrstvu in prijateljstvu kot o brezkompromisno iskrenem odnosu, ki prav zato včasih boli, je ironična zgodba, ki gledalca z mnogoterimi detajli nasmeje, hkrati pa ga globoko pretrese, saj ponudi neposreden vpogled v bolečino ljudi, ki so kljub vsem zunanjim fasadam neskončno osamljeni. *Kaos* je prikaz trenutkov, ko preskočimo meje spodobnega, ko čustva podivjajo, ko nas prevzmeta jeza in strast ter si ne moremo pomagati drugače. To je odlična predstava o ranljivosti in čustvih, ki naj bi jih »resna« ženska v 21. stoletju potlačila, o tem, kako vse vloge v življenju peljati naprej in ostati priseben.

Jure Kopušar, Ana Facchini, Medea Novak, Lara Fortuna, Julija Potrč Šavli, Diego de Brea, Stojan Nemeč, Bine Matoh, Bojan Boštjančič, Amir Muratović, Mojca Funkl

POVEZANI DOGODKI

UPRIZORITEV

Diego de Brea
Kaos

GLEDALIŠKI LIST

PRISPEVKI AVTORJA

IVANA ZAJC, 25. 4. 2023

Stvari, ki jih ni mogoče razložiti nikomur

IVANA ZAJC, 2. 3. 2023

Kdo sem, kdo smo

IVANA ZAJC, 16. 12. 2022

Zgodovina utišanih glasov

POVEZANE VSEBINE V SIGLEDALOVIH ZBIRKAH

NA WIKIJU

Diego de Brea

V REPERTOARJU

Diego de Brea